

CNRT Konsidera Difamasaun La Presiza Kriminaliza

Xefe Bankada CNRT, Duarte Nunes. Imajen/Egas Cristovão

DILI, 10 maiu 2020 (TATOLI)—Xefe Bankada Congresso Nacional da Reconstrução de Timor (CNRT), Duarte Nunes, hateten defamasaun la presiza kriminaliza maibé Konsellu Imprensa (CI-sigla portugues) bele fó sansaun.

“Ha’u hanoin ita presiza hanoin didi’ak tanba ohin loron ita haree ezemplu sira iha América nian presidente mós ema ko’alia no laiha problema. Krítika kro’at ruma, sira iha Konsellu Imprensa mak tenke hodi fó sansaun maibé la presiza kriminaliza,” Deputadu Duarte Nunes, ko’alia iha resintu Parlamentu Nasionál, kuarta ne’e.

Se lae, nia hatutan, kriminaliza difamasaun ne’e hanesan halo konfuzau barak tanba ida ne’e atu taka ibun ba liberdade espersaun. Hanesan, tuir nia, ema la satisfetiu liuhosi nia halo espersaun ruma hodi taka ekdas nia ibun ne’e, dalaruma Timor-Leste atu habelar tiha demokrasia maibé lori Timor-Leste ba fali “ditadura” nian.

Xefe Bankada CNRT ne’e konsidera lei kriminaliza difamasaun la nesesáriu tanba Timor-Leste iha Konsellu Imprensa para depois haree sansaun ruma hodi eduka ema nune’e neineik ema-hotu hatene linguajen ne’e ladi’ak.

“Maibé ita kriminaliza ne’e diretamente ita hatama ema-ne’e ba kadeia, dalaruma intensaun atu ba forma ditadura, tuir ha’u-nia hanoin ita direta kriminaliza ne’e ladi’ak,” nia dehan.

Nia afirma, ema-nia Liberdade expresaun garante ona tuir prinsípiu konstitusionál, ba ema sira-ne’ebé hasai liafuan ladi’ak ne’e Konsellu Imprensa mak iha responsabilidade tau-matan hodi kontrola.

Nia hateten, kódigu sívil fó dalan hela bainhira ema ruma sente la satisfetiu ho opiniaun ruma, tanba ne’e la presiza altera hodi kriminaliza difamasaun.

“Bele ba apresenta keixa no haruka ema-ne’e multa, kriminaliza ne’e ba ha’u seidak iha tempu tanba ita iha faze ita hahú demokrasia. Ladi’ak mak liafuan tarata ema ne’e, maibé dalaruma la’ós ho krime. Tanba ita “vinga” ema, ita hatama direamente ba kadeia. Depois, ohin-loron, política mós tama iha justisa, dalaruma ema balun sei vitima hela de’it. Ida-ne’e laiha balansu ba situaun ne’e. Ha’u hanoin ita presiza halo edukasaun neineik,” nia dehan.

Tuir nia, dekretu ne’e uluk parlamentu mak delega Governu halo, tanba ne’e kna’ar parlamentu nian.

“Tuir loloos ne’e alterasaun sira-ne’ebé ke afeta ema-barak nia moris ne’e di’akliu lori mai parlamentu para ita deskuti didi’ak, ta’es didi’ak. Depois nia benefisiu iha ne’ebé, vantajen iha ne’ebé ho kontektu ita harii estadu demokrániku,” Xefe Bankada CNRT ne’e fó hanoin.